

ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE BEMIDDELING VAN VAARTUIGEN

Dit zijn de Algemene Voorwaarden voor de Bemiddeling van Vaartuigen van HISWA Vereniging (Nederlandse Vereniging van Ondernemers in de Bedrijfstak Watersportindustrie). Deze voorwaarden zijn tot stand gekomen in overleg met de Consumentenbond en de ANWB in het kader van de Coördinatiegroep Zelfreguleringsoverleg van de Sociaal-Economische Raad. De voorwaarden gelden uitsluitend voor leden van HISWA Vereniging. Bij misbruik zal HISWA Vereniging daartegen optreden. De voorwaarden zijn gedeponneerd bij de griffie van de rechtbank Amsterdam op 21 juni 2018 onder nummer 68/2018.

ARTIKEL 1 - DEFINITIES

In deze voorwaarden gelden de volgende definities:

- a. *Ondernemer*: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die als bemiddelaar een bemiddelingsovereenkomst sluit met een consument. Deze ondernemer is lid van HISWA Vereniging.
- b. *Consument*: een natuurlijke persoon die als opdrachtgever een bemiddelingsovereenkomst sluit met een ondernemer. Deze consument handelt niet uit naam van zijn beroep of bedrijf, maar op persoonlijke titel.
- c. *Bemiddelingsovereenkomst*: een opdrachtovereenkomst voor bemiddeling bij de koop en/of verkoop van een vaartuig.
- d. *Courtage*: het honorarium dat verschuldigd is voor de bemiddeling bij de koop en/of verkoop van een vaartuig.
- e. *Elektronisch*: per e-mail of website.
- f. *Geschillencommissie*: de Geschillencommissie Waterrecreatie in Den Haag.

Alle bedragen die in deze algemene voorwaarden staan, zijn inclusief btw.

ARTIKEL 2 - TOEPASSELIJKHEID VAN DEZE VOORWAARDEN

1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op elke opdrachtovereenkomst voor bemiddeling bij de koop en/of verkoop van vaartuigen en voor de overige diensten die de ondernemer in dat verband verricht.
2. Als de consument andere algemene voorwaarden van toepassing heeft verklaard, wijst de ondernemer deze uitdrukkelijk af.

ARTIKEL 3 - AANBOD/OFFERTE

1. De ondernemer brengt zijn aanbod mondeling, schriftelijk of elektronisch uit.
2. Een mondeling aanbod vervalt als het niet onmiddellijk wordt geaccepteerd, behalve als de ondernemer direct een termijn heeft gegeven om het aanbod te accepteren.
3. Op een schriftelijk of elektronisch aanbod moet een dagtekening staan. Wordt er in het aanbod een geldigheidstermijn genoemd, dan mag de ondernemer zijn aanbod binnen die termijn niet veranderen of intrekken. Wordt er geen termijn genoemd, dan mag de ondernemer zijn aanbod niet veranderen of intrekken tot en met 14 dagen na de dagtekening.
4. De ondernemer neemt in zijn aanbod het volgende op:
  - een nauwkeurige en volledige beschrijving van de diensten die hij gaat verrichten;
  - de duur van de overeenkomst;
  - de courtage en eventuele bijkomende kosten;
  - de datum waarop de opdracht kan starten.
5. Bij elk aanbod geeft de ondernemer een exemplaar van deze algemene voorwaarden aan de consument.

ARTIKEL 4 - OVEREENKOMST

1. Een bemiddelingsovereenkomst is een opdrachtovereenkomst, waarbij de ondernemer tegenover de consument de verplichting op zich neemt om tegen betaling van courtage:

- als tussenpersoon werkzaam te zijn bij het tot stand brengen van een koop-/verkoopovereenkomst tussen de consument en een derde;
  - de gebruikelijke afwikkeling van deze koop-/verkoopovereenkomst te begeleiden.
2. De bemiddelingsovereenkomst komt tot stand op het moment dat de partijen het eens zijn over:
- de vraagprijs van het vaartuig;
  - de hoogte van de courtage;
  - de duur van de overeenkomst;
  - de wijze waarop de overeenkomst beëindigd kan worden; en
  - de andere voorwaarden die voor de bemiddeling gelden.
3. De bemiddelingsovereenkomst en alle overeenkomsten die daarop aansluiten, worden zo mogelijk schriftelijk of elektronisch vastgelegd. Spreken de partijen mondeling af om een overeenkomst te wijzigen of aan te vullen, dan moeten zij dat zo spoedig mogelijk schriftelijk of elektronisch bevestigen.

ARTIKEL 5 - DIENSTEN

In het kader van de bemiddelingsovereenkomst biedt de ondernemer de volgende diensten aan:

- a. de bespreking van, en advisering over de beoogde koopovereenkomst;
- b. de beoordeling van de marktwaarde van het te verkopen vaartuig, waarna in overleg met de consument de vraagprijs wordt vastgesteld;
- c. het ondernemen van activiteiten om het betreffende vaartuig onder de aandacht te brengen bij potentiële kopers;
- d. de beoordeling van, en advisering over de juridische, financiële, fiscale, technische en andere relevante aspecten die verband houden met de beoogde koopovereenkomst;
- e. het voeren van verkooponderhandelingen met derden namens de consument, inclusief de advisering daarover;
- f. het actief bevorderen van de totstandkoming van de koopovereenkomst tussen de consument en een derde;
- g. de begeleiding bij de gebruikelijke afwikkeling van de verkoop.

ARTIKEL 6 - EXTRA WERKZAAMHEDEN

1. Als de ondernemer bij de afwikkeling van de koopovereenkomst meer werkzaamheden blijkt te moeten verrichten dan hij in de bemiddelingsovereenkomst met de consument had afgesproken, moet hij dit vooraf aan de consument laten weten.
2. De consument moet de kosten voor deze extra werkzaamheden betalen, als de partijen daarover vooraf schriftelijke overeenstemming hebben bereikt.

ARTIKEL 7 - EINDE VAN DE OVEREENKOMST

1. De bemiddelingsovereenkomst eindigt als:
  - a. de ondernemer de opdracht heeft voltooid; of
  - b. de overeengekomen tijd is verstreken; of
  - c. de consument de opdracht intrekt; of
  - d. de ondernemer de opdracht teruggeeft; of
  - e. een van beide partijen de overeenkomst ontbindt; of
  - f. het vaartuig onbemiddelbaar is geworden, bijvoorbeeld doordat het vaartuig in een slechte staat is geraakt, door zware beschadiging of algehele teloorgang van het vaartuig, of doordat de consument de prijs van het vaartuig zodanig wil veranderen dat dat de verkoop belemmert.
2. De consument kan een opdracht altijd en zonder opzegtermijn intrekken. De ondernemer heeft in dat geval recht op een vergoeding van de gemaakte kosten en op een percentage van de overeengekomen courtage.
3. De ondernemer heeft zijn opdracht voltooid zodra de beoogde koopovereenkomst tussen de betreffende partijen tot stand is gekomen. Als de opdracht voltooid is, behoudt de ondernemer de verplichting om de consument bij de gebruikelijke afwikkeling van de overeenkomst te begeleiden. Bevat de koopovereenkomst een beding met een of meer ontbindende of opschortende voorwaarden? Dan is de bemiddelingsopdracht pas voltooid als er geen beroep meer kan worden gedaan op deze voorwaarde(n).
4. De ondernemer kan de opdracht teruggeven op grond van gewichtige redenen. Als

gewichtige reden wordt in ieder geval de situatie beschouwd die in lid 1 van dit artikel bij punt f genoemd staat. Ook een ernstige verstoring van de relatie tussen de ondernemer en de consument wordt als een gewichtige reden beschouwd. Als de ondernemer de opdracht teruggeeft, moet hij dit schriftelijk of elektronisch bevestigen.

5. De ondernemer of de consument kan de opdracht ontbinden als er bij de andere partij sprake is van een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de verplichtingen. Dit geldt niet als de tekortkoming door de bijzondere aard of geringe betekenis hiervan, de ontbinding niet rechtvaardigt. Als een van de partijen de overeenkomst ontbindt, moet hij dit bij voorkeur schriftelijk of elektronisch doen.

ARTIKEL 8 - AANSPRAKELIJKHEID

Als de ondernemer een vaartuig onder zijn hoede heeft, is hij alleen aansprakelijk voor schade aan of door het vaartuig en de onderdelen of toebehoren daarvan, als deze schade het rechtstreekse gevolg is van een tekortkoming die is toe te rekenen:

- aan hemzelf;
- aan personen die bij hem in dienst zijn; en/of
- aan personen die hij heeft aangesteld voor de uitvoering van de opdracht.

ARTIKEL 9 - VERPLICHTINGEN VAN DE ONDERNEMER

1. De ondernemer voert zijn opdracht naar beste weten en kunnen uit en neemt daarbij de belangen van de consument in acht.
2. De ondernemer houdt de consument regelmatig op de hoogte van de vorderingen.
3. De ondernemer is verplicht om zijn aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit een toerekenbare tekortkoming of uit een onrechtmatige daad afdoende te verzekeren en verzekerd te houden.
4. De ondernemer mag niet meer dan één bemiddelingsopdracht aanvaarden voor één en hetzelfde vaartuig. Als de ondernemer eerder een bemiddelingsopdracht heeft ontvangen voor een bepaald vaartuig, kan hij pas een nieuwe opdracht voor dit vaartuig aannemen nadat de eerste opdracht aantoonbaar is beëindigd.
5. Als er sprake is van een (ver)koopopdracht, kan het sluiten van de koop-/verkoopovereenkomst niet afhankelijk worden gesteld van een expertiserapport dat de betreffende ondernemer zelf heeft opgesteld.
6. De ondernemer maakt de naam en het adres van de koper of verkoper aan de consument bekend, zodra de partijen overeenstemming hebben bereikt over de prijs van het vaartuig en over de voorwaarden voor de verkoop.
7. Als de consument heeft aangegeven dat zijn gegevens niet aan de toekomstige koper of verkoper mogen worden bekendgemaakt, zal de ondernemer de koop/verkoop onder zijn eigen naam tot stand brengen.

ARTIKEL 10 - VERPLICHTINGEN VAN DE CONSUMENT

1. De consument moet op zijn kosten het vaartuig gereed houden en ter beschikking stellen voor een keuring en/of een proefvaart.
2. De consument geeft de ondernemer naar beste weten en kunnen alle informatie die de ondernemer nodig heeft om de opdracht uit te voeren.
3. De consument staat ervoor in dat hij bevoegd is om het vaartuig te verkopen. De consument vrijwaart de ondernemer voor aanspraken van derden die hierop betrekking hebben.
4. De consument verstrekt alle scheepsgebonden documenten aan de ondernemer.
5. Als de consument een vaartuig wil verkopen dat uit het buitenland komt, moet hij vóór of uiterlijk bij de juridische levering van het vaartuig een verklaring van non-registratie of van uitschrijving inleveren, die is afgegeven door het betreffende scheepsregister.
6. De helling- en expertisekosten komen voor rekening van degene die de opdracht voor deze werkzaamheden geeft, behalve als de partijen iets anders hebben afgesproken.
7. De consument moet een deugdelijke casco- en aansprakelijkheidsverzekering voor het vaartuig hebben en deze tot het moment van de levering behouden.

ARTIKEL 11 - BETALINGSVOORWAARDEN

De consument is de courtage aan de ondernemer verschuldigd, zodra er tussen de consument en een derde overeenstemming is bereikt over de koop/verkoop van het vaartuig. Dit geldt niet als er een ontbindende voorwaarde in werking treedt, die in de beoogde koopovereenkomst is

opgenomen. De courtage is opeisbaar op de datum van levering die in de oorspronkelijke koopovereenkomst is vermeld.

Als een tot stand gekomen overeenkomst niet wordt uitgevoerd, behoudt de ondernemer recht op de volledige courtage. Dit geldt niet als de consument bewijst dat het niet aan hem kan worden toegerekend dat de overeenkomst niet wordt uitgevoerd. In dat geval moet de consument in plaats van de vastgestelde courtage de redelijk gemaakte kosten aan de ondernemer betalen. Deze kosten zijn vastgesteld op maximaal 80% van de overeengekomen courtage.

Als de consument en de derde later afwijkende afspraken over de koopovereenkomst maken of de overeenkomst (gedeeltelijk) ontbinden, behoudt de ondernemer zijn recht op de oorspronkelijke courtage.

De ondernemer maakt met de consument afspraken over de wijze waarop de geldstromen rond de koop/verkoop van het vaartuig gaan lopen. Hij bevestigt deze afspraken schriftelijk aan de consument.

De ondernemer mag de bedragen die hem op grond van de bemiddelingsovereenkomst toekomen en andere kosten die met de overeenkomst samenhangen, verrekenen met de bedragen die hij vanwege de koop/verkoop tijdelijk onder zich heeft.

ARTIKEL 12 - WEL OF GEEN BEMIDDELING

1. Als de koop-/verkoopovereenkomst zoals bedoeld in artikel 4 lid 1, tot stand komt binnen de looptijd van de bemiddelingsovereenkomst, wordt aangenomen dat deze tot stand is gekomen door bemiddeling van de ondernemer. Dit geldt niet als de consument aantoonbaar dat deze overeenkomst tot stand is gekomen zonder enige bemiddeling van de ondernemer.
2. Is de opdracht van de ondernemer geëindigd zonder dat er een koopovereenkomst is gesloten? Dan hoeft de consument geen courtage te betalen. Dit moet hij wel doen als hij binnen 12 maanden na beëindiging van de bemiddelingsopdracht:
  - alsnog de destijds beoogde koop-/verkoopovereenkomst sluit met een gegadigde die hij dankzij de ondernemer heeft gevonden; of
  - het vaartuig duurzaam aan deze gegadigde in gebruik geeft.

We bedoelen hiermee een gegadigde die tijdens de looptijd van de bemiddelingsovereenkomst rechtstreeks door de ondernemer is geïnformeerd over de beschikbaarheid van het betreffende vaartuig voor koop of verkoop.

Is er sprake van een van beide situaties, dan is de consument alsnog de volledige courtage aan de ondernemer verschuldigd over de laatst geldende vraagprijs die zij schriftelijk zijn overeengekomen.

ARTIKEL 13 - KOSTEN BIJ VOORTIJDIGE BEËINDIGING VAN DE OVEREENKOMST

1. Is de bemiddelingsopdracht beëindigd door een oorzaak die genoemd is in artikel 7 lid 1 onder c t/m e? Dan is de consument aan de ondernemer de kosten verschuldigd die de ondernemer redelijkerwijs heeft gemaakt. Voor deze kosten geldt een vast percentage dat afhangt van het moment waarop de bemiddelingsovereenkomst is beëindigd:
  - a. Is de overeenkomst beëindigd tot en met 2 maanden na de aanvangsdatum, dan bedragen de kosten 15% van de overeengekomen courtage, berekend over de laatst geldende vraagprijs die schriftelijk is vastgelegd.
  - b. Is de overeenkomst beëindigd tussen 2 en 4 maanden na de aanvangsdatum, dan bedragen de kosten 30% van de overeengekomen courtage, berekend over de laatst geldende vraagprijs die schriftelijk is vastgelegd.
  - c. Is de overeenkomst beëindigd tussen 4 en 9 maanden na de aanvangsdatum, dan bedragen de kosten 50% van de overeengekomen courtage, berekend over de laatst geldende vraagprijs die schriftelijk is vastgelegd.
  - d. Is de overeenkomst meer dan 9 maanden na de aanvangsdatum beëindigd, dan bedragen de kosten 80% van de overeengekomen courtage, berekend over de laatst geldende vraagprijs die schriftelijk is vastgelegd.
2. De consument moet de vaste vergoeding betalen die in lid 1 genoemd staat, behalve als de consument of de ondernemer kan aantonen dat de werkelijke kosten aanmerkelijk hoger of lager waren. In dat geval moet de consument de werkelijke kosten vergoeden. Onder kosten worden ook het geleden verlies en de gederfde winst van de ondernemer verstaan.

ARTIKEL 14 - NIET TIJDIGE BETALING

1. Als de consument niet op tijd betaalt, is hij in verzuim zonder dat de ondernemer hem in gebreke hoeft te stellen. Toch stuurt de ondernemer na het verstrijken van de betalingsdatum nog één kosteloze betalingsherinnering naar de consument. Daarin wijst hij de consument op zijn verzuim en geeft hij hem alsnog de gelegenheid om de rekening binnen 14 dagen te betalen. In de betalingsherinnering maakt de ondernemer ook melding van de buitengerechtelijke incassokosten die de consument bij niet tijdige betaling verschuldigd is.
2. Is de 14-dagetermijn die in lid 1 genoemd is, verlopen en heeft de consument nog niet betaald, dan is de ondernemer bevoegd om betaling van het verschuldigde bedrag te eisen, zonder dat hij de consument verder in gebreke hoeft te stellen. De buitengerechtelijke incassokosten die daaraan verbonden zijn, mag hij naar redelijkheid in rekening brengen bij de consument. Hiervoor gelden maximumbedragen die staan in het Besluit vergoeding buitengerechtelijke incassokosten. Onder voorbehoud van wettelijke wijzigingen zijn deze maximumbedragen vastgesteld op:
  - 15% over de eerste € 2.500,-, met een minimum van € 40,-;
  - 10% over de volgende € 2.500,-;
  - 5% over de volgende € 5.000,-
  - 1% over de volgende € 190.000,-;
  - 0,5% over het meerdere, met een maximum van € 6.775,-.

ARTIKEL 15 – RETENTIERECHT

1. Als de consument zijn betalingsverplichtingen niet nakomt, kan de ondernemer gebruikmaken van het retentierecht. Dit houdt in dat de ondernemer het vaartuig waar de bemiddelingsovereenkomst betrekking op heeft, bij zich kan houden totdat de consument het totaal verschuldigde bedrag heeft betaald, inclusief de kosten die uit het retentierecht voortvloeien.
2. Als de consument zijn betalingsverplichtingen gedeeltelijk of niet behoorlijk nakomt, mag de ondernemer alleen gebruikmaken van het retentierecht voor zover de tekortkoming dat rechtvaardigt.
3. Het retentierecht van de ondernemer vervalt zodra:
  - de consument het geschil heeft gemeld bij de Geschillencommissie die genoemd staat in artikel 17 van deze voorwaarden; en
  - deze commissie aan de ondernemer heeft bevestigd dat de consument het verschuldigde bedrag bij de commissie in depot heeft gestort.

ARTIKEL 16 – KLACHTEN

1. Als de consument klachten heeft over de uitvoering van de overeenkomst, dan moet hij deze binnen bekwame (gepaste) tijd per brief of elektronisch aan de ondernemer melden. Hij moet de klachten voldoende omschrijven en toelichten.
2. Als de consument klachten heeft over een factuur, moet hij die bij voorkeur per brief aan de ondernemer melden. Dit moet hij doen binnen bekwame (gepaste) tijd nadat hij de betreffende factuur heeft ontvangen. Hij moet de klachten in zijn brief voldoende omschrijven en toelichten.
3. Als de consument zijn klacht niet tijdig indient, kan dat ertoe leiden dat hij zijn rechten op dat gebied verliest. Kan het feit dat hij niet tijdig heeft geklaagd niet in redelijkheid aan de consument worden toegerekend, dan behoudt hij zijn rechten.
4. Als duidelijk is geworden dat de klacht niet in onderling overleg kan worden opgelost, is er sprake van een geschil.

ARTIKEL 17 – GESCHILLENREGELING

1. Als de consument en de ondernemer een geschil hebben, kan elk van beiden dit geschil voorleggen aan de Geschillencommissie Waterrecreatie, Bordewijklaan 46, Postbus 90600, 2509 LP Den Haag (www.sgc.nl). Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:
  - a. Het geschil gaat over de totstandkoming of de uitvoering van een overeenkomst tussen de ondernemer en de consument.
  - b. De overeenkomst betreft diensten of zaken die de ondernemer aan de consument gaat leveren of heeft geleverd.
  - c. Op de overeenkomst zijn deze algemene voorwaarden van toepassing.

2. De Geschillencommissie neemt een geschil alleen in behandeling als:
  - a. de consument zijn klacht eerst bij de ondernemer heeft ingediend;
  - b. de ondernemer en de consument samen niet tot een oplossing zijn gekomen;
  - c. het geschil aan de Geschillencommissie is voorgelegd binnen 12 maanden nadat de consument zijn klacht bij de ondernemer heeft ingediend;
  - d. het geschil aan de commissie is voorgelegd in de vorm van een brief of in een andere vorm die door de commissie is bepaald.
3. De Geschillencommissie neemt in principe alleen geschillen in behandeling die een financieel belang hebben van maximaal € 14.000,-. Heeft een geschil een financieel belang van meer dan € 14.000,-, dan kan de commissie dit alleen behandelen als beide partijen hier uitdrukkelijk mee instemmen.
4. Als een consument een geschil voorlegt aan de Geschillencommissie, is de ondernemer verplicht om dat te accepteren. Als de ondernemer een geschil wil voorleggen aan de Geschillencommissie, moet hij de consument vragen om binnen 5 weken te laten weten of hij daarmee akkoord gaat. De ondernemer moet daarbij aankondigen dat hij - als de consument niet binnen die 5 weken reageert - een procedure bij de rechtbank kan starten.
5. Bij de behandeling van het geschil en het doen van de uitspraak volgt de Geschillencommissie het reglement dat voor de commissie geldt. Desgevraagd wordt dit reglement naar de consument en/of de ondernemer toegestuurd. De uitspraken van de Geschillencommissie hebben de vorm van een bindend advies. Voor de behandeling van een geschil is een vergoeding verschuldigd.
6. Alleen de rechter en de genoemde Geschillencommissie zijn bevoegd om kennis te nemen van geschillen tussen de ondernemer en de consument.

ARTIKEL 18 – NAKOMINGSGARANTIE

1. HISWA Vereniging staat ervoor garant dat haar leden de bindende adviezen van de Geschillencommissie nakomen. Dit geldt niet als een lid besluit om het advies binnen 2 maanden na de verzending hiervan ter toetsing aan de rechter voor te leggen. Blijft het advies na toetsing door de rechter in stand en is het vonnis waaruit dit blijkt onherroepelijk, dan gaat de garantstelling opnieuw in.
2. Per bindend advies keert HISWA Vereniging maximaal € 10.000,- uit aan de consument. Dit geldt ook als de consument volgens het bindend advies meer dan € 10.000,- van de ondernemer tegoed heeft. In dat geval ontvangt de consument € 10.000,- van HISWA Vereniging en heeft HISWA Vereniging een inspanningsverplichting om ervoor te zorgen dat de ondernemer de rest betaalt.
3. Om aanspraak te maken op deze garantie moet de consument dit schriftelijk aanvragen bij HISWA Vereniging. Ook moet hij de vordering die hij op de ondernemer heeft, aan HISWA Vereniging overdragen. Als de vordering hoger is dan € 10.000,-, hoeft de consument in principe alleen het deel van de vordering over te dragen dat onder de € 10.000,- uitkomt. Maar als de consument dat wil, kan hij ook het deel van de vordering overdragen dat boven de € 10.000,- uitkomt. HISWA Vereniging zal dan op eigen naam en kosten de betaling daarvan van de ondernemer vorderen. Slaagt HISWA Vereniging daarin, dan zal zij het bedrag aan de consument uitkeren.
4. HISWA Vereniging geeft geen nakomingsgarantie als - voordat de consument heeft voldaan aan de formele innamevereisten voor de behandeling van het geschil door de Geschillencommissie - sprake is van een van de volgende situaties:
  - a. Aan de ondernemer is surséance van betaling verleend.
  - b. De ondernemer is failliet verklaard.
  - c. De bedrijfsactiviteiten van de ondernemer zijn feitelijk beëindigd.

Bepalend voor deze situatie is de datum waarop de bedrijfsbeëindiging in het Handelsregister is ingeschreven of een eerdere datum, waarvan HISWA Vereniging aannemelijk kan maken dat de bedrijfsactiviteiten feitelijk zijn beëindigd.

Onder de formele innamevereisten worden de handelingen verstaan die de consument moet doen om het geschil door de Geschillencommissie te laten behandelen. Hieronder vallen het betalen van klachtengeld, het insturen van een ingevuld en ondertekend vragenformulier en een eventuele depotstorting.

ARTIKEL 19 - RECHTSKEUZE

Op alle geschillen met betrekking tot deze overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing, tenzij op grond van dwingende regels ander nationaal recht van toepassing is.

ARTIKEL 20 - AFWIJKINGEN VAN DE VOORWAARDEN

Aanvullingen of afwijkingen van deze voorwaarden zijn alleen mogelijk als deze niet in het nadeel zijn van de consument en als deze schriftelijk of elektronisch zodanig zijn vastgelegd dat de consument ze eenvoudig kan opslaan.

ARTIKEL 21 - WIJZIGINGEN

Als HISWA Vereniging deze algemene voorwaarden wijzigt, gebeurt dat altijd in overleg met de ANWB en de Consumentenbond.